

Budgetunderlag 2024–2026

Titel: Budgetunderlag 2024–2026
Utgivare: Boverket, februari 2023
Processnummer: 3.1.1
Diarienummer: 7529/2022

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Sammanställning Boverkets förslag.....	7
Inledning	8
Boverkets uppdrag	8
Översikt över Boverkets finansiering.....	8
Verksamhetsinvesteringar, låneram och räntekontokredit.....	10
Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	12
4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	12
Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	15
4:1 Åtgärder mot segregation.....	15
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	16
1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	16
13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	18
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	22
1:1 Bostadspolitisk utveckling	22
Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	22
1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	24
1:4 Boverket	25
Digital samhällsbyggnad	26
Kontinuerlig kompetenshöjning för effektivare tillämpning inom PBL .	28
Byggproduktförordningen	30
Ökade lagkrav på myndigheten	32
Energieffektivisering av flerbostadshus	35
1:8 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	39
Kreditgarantier.....	42
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	44
1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen	44
Utgiftsområde 21 Energi	45
1:2 Insatser för energieffektivisering	45
Anslagspost 4 Byggnaders energiprestanda	45
Tillsyn och förvaltning energideklarationer.....	49
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	51
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.....	51
Utgiftsområde 24 Näringsliv	52
1:23 Stöd till enskilda näringsidkare (2021)	52

Sammanfattning

Tilldelat förvaltningsanslag för Boverket minskar de kommande tre åren. I och med detta har organisationen behövt anpassa bemanningen efter förändrade förutsättningar, det vill säga till färre anställda och med en lägre ambitionsnivå i verksamheten. Under 2022 förhandlades 20 tjänster bort, och inför 2024 ser trenden ut att hålla i sig, med krav om att minska grundbemanning ytterligare för att myndigheten ska kunna hålla sig inom ekonomisk ram. De senaste åren har trycket på myndighetshandläggningen ökat vilket tär på anslagen genom att mer tid läggs på detta. Det finns en förhöjd risk för att Boverket på sikt inte kan upprätthålla kvaliteten i sina uppdragsleveranser, och att relevant kompetensförsörjning blir lidande, om den långsiktiga finansieringen inom förvaltningsanslaget inte stärks.

Boverket äskar därför ett utökat anslag om 68 miljoner kronor för 2024, 78 miljoner kronor för 2025 och 88 miljoner kronor för 2026 för att kunna upprätthålla sin verksamhet enligt instruktion, och med god kvalitet i leveranserna.

Boverket föreslår följande förändringar kopplade till befintliga anslag, anslagsposter och finansiella villkor:

- Boverket vidhåller behovet av en översyn av förordningen (1990:573) om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler (dnr 5148/2021).
- En minskning av tilldelat anslag för 1:3, ap 1 Stöd ordna bostad, då nyttjandet är begränsat.
- Avveckla Stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag m.m. på grund av att det saknas efterfrågan på stödet i des nuvarande utformning.
- En utökning av låneramen från 2024 - 2026, med 5 miljoner kronor till totalt 40 miljoner kronor per år

Boverket äskar utökade medel inom utgiftsområdena 18 respektive 21, avseende:

- Digital samhällsbyggnad
- Kontinuerlig kompetenshöjning för effektivare tillämpning inom PBL
- Byggproduktförordningen
- Ökade lagkrav på myndigheten
- Byggnaders energiprestanda

Digital samhällsbyggnad

Med ökade förväntningar och krav från EU på myndigheterna höjs också insatsen för att kunna öka takten på digitaliseringen. Kraven innebär att Boverket behöver mer resurser för att utveckla tjänster för medborgare och företag samtidigt som förvaltning av framtagna digitala tjänster också måste omhändertas. Om de digitala förutsättningarna för samhällsbyggnadsprocessen inte tilldelas resurser är risken att processen stannar upp och att förväntade nyttor som förbättrat beslutsunderlag, höjd kvalitet, ökad rättssäkerhet och effektivitet uteblir.

Kontinuerlig kompetenshöjning för effektivare tillämpning inom plan- och bygglagstiftningen

Boverket ska som förvaltningsmyndighet för frågor som rör plan- och verka för en ökad kunskap hos kommuner, statliga myndigheter och andra berörda. Plan- och bygglagstiftningen är central för all planering och byggande i Sverige.

Under de kommande åren krävs bland annat utveckling av nya versioner av de omfattande utbildningar och vägledningar som står inför regeländringar med stor inverkan på tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen, till exempel inom lovprövning och byggregler. Dessutom finns det behov av nytt material inom områden där vägledning idag till stora delar saknas, som till exempel tolkning av detaljplan, ändring av detaljplan och 2 kap. plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Utan tillförsel av medel för uppgiften kommer konsekvensen bli att vägledningar och webbutbildningar får släckas ner. Samtidigt får målgruppen sämre möjlighet till en effektiv och enhetlig tillämpning av lagstiftningen vilket försämrar rättssäkerheten och medför ekonomiska konsekvenser för samhället.

Byggproduktförordningen

Sedan 2021 arbetar Boverket för Sveriges del med förberedelser för revidering av EU:s byggproduktförordning¹ samt med arbetet med att utveckla systemet med harmoniserade tekniska specifikationer. Förhandlingarna av Byggproduktförordningen kommer troligtvis fortsätta under 2023–2024 innan de går över i ett långsiktigt införande. Boverket stöttar Regeringskansliet i arbetet med förordningen.

Om finansiering uteblir för Boverkets arbete med att förbereda för en revidering av EU:s byggproduktförordning och arbetet med att utveckla systemet med harmoniserade tekniska specifikationer (CPR Acquis) finns

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG.

en stor risk att Boverket inte kan leverera den expertkunskap och de resultat som krävs. Ges inte Boverket möjlighet att genomföra större informations- och kommunikationsinsatser finns risk att byggprodukter som tillhandahålls av svenska aktörer inte når upp till gällande krav. Det i sin tur kan leda till en konkurrensnackdel för svenska aktörer som kan få negativ inverkan på byggandet, byggnadsverkens uppfyllande av tekniska egenskapskrav och i slutändan även på människors hälsa och säkerhet.

Ökade lagkrav på myndigheten

Med ökad takt i digitaliseringen höjs också insatsen för att mer effektivt kunna leva upp till ökade lagkrav på myndigheter. Om finansiering uteblir för att Boverket ska kunna hantera denna utveckling, finns en stor risk att balansen mellan kärn- och stödverksamhet blir mycket ojämn där en allt för stor del av myndighetens kompetens och resurser läggs på administrativa uppgifter inom stödverksamheten. Kärnverksamheten får allt mindre resurser för att genomföra uppdrag inom myndighetens verksamhetsområde och det kan få påverkan på effektivitet och kvalitet i myndighetens leveranser.

Byggnaders energiprestanda

Ändringar kopplade till direktiv om byggnaders energiprestanda¹ utifrån EU kommissionens initiativ Fit for 55 och Repower EU, kommer vara mycket omfattande och innebära behov av kompetensbreddning samt hög arbetsinsats från Boverket framöver.

Om finansiering uteblir för Boverkets kommande arbete genom initiativ Fit for 55 är det stor risk att de förändringar som krävs i lagstiftning, energideklarationssystem och andra aktiviteter som berör byggnaders energiprestanda, lokal energiproduktion och energieffektivisering av befintlig bebyggelse försenas. Boverkets antagande är att ändringarna behöver vara införda i svenskt regelverk senast under 2024/25 och det blir svårt att genomföra med befintlig kompetens och de resurser som finns på myndigheten. Även Boverkets utövande av tillsyn av energideklarationer med tillhörande förvaltning, som idag täcks av tilldelat anslag, kommer inte kunna täcka in fortsatt förvaltning och utveckling av it-system och digitala tjänster. Boverket bedömer att tillsynen av energideklarationer samt ändringar i direktiven och nya förslag inom området kommer att kräva en långsiktig och permanent ökning av anslaget från 13 mnkr årligen till 25 mnkr.

Sammanställning Boverkets förslag

Tabell 1. Sammanställning över tilläggsäskanden, tkr

Aktivitet	2024	2025	2026
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik			
Digital samhällsbyggnad	30 000	40 000	50 000
- varav långsiktig förvaltning av tjänster och infrastruktur	15 000	20 000	25 000
Kontinuerlig kompetenshöjning för effektivare tillämpning inom PBL	15 000	15 000	15 000
- varav långsiktig förvaltning av vägledningar och information på webb	9 000	9 000	9 000
Byggproduktförordningen	5 000	5 000	5 000
Ökade lagkrav på myndigheten	6 000	6 000	6 000
Utgiftsområde 21 Energi			
Byggnaders energiprestanda och anpassning till Fit for 55	12 000	12 000	12 000
Summa	68 000	78 000	88 000

Inledning

Boverkets uppdrag

Boverket är en förvaltningsmyndighet som enligt förordningen (2022:208) med instruktion för Boverket ansvarar för frågor om byggd miljö, hushållning med mark- och vattenområden, fysisk planering, byggande och förvaltning av bebyggelse, boende och bostadsfinansiering. Myndigheten ansvarar också för den centrala administrationen av statliga stöd, bidrag och register inom sitt verksamhetsområde. Myndigheten har även ett samlat ansvar (sektorsansvar) för funktionshinderfrågor med anknytning till sitt verksamhetsområde.

Boverket ska bland annat bygga upp och sprida kunskap om sektorns miljö- och klimatpåverkan samt utveckling. Boverket ska vidare i fråga om byggd miljö följa upp, utvärdera och rapportera om miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö. Boverket ska också delta inom ramen för sitt verksamhetsområde i det arbete som regeringen bedriver inom EU och internationellt.

Grunden för myndighetens arbete är plan- och bygglagen, delar av miljöbalken, MB, och lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, även kallad bostadsförsörjningslagen samt lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader.

Översikt över Boverkets finansiering

Tabell 2. Översikt över Boverkets finansiering (belopp i tkr)

Anslag	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknad	2025 Beräknad	2026 Beräknad
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg					
4 :5 ap 7 Investeringssöd till hyresbostäder för äldre på den ordinarie bostadsmarknaden	186 086	0			
4 :5 ap 10 Investeringssöd (äldreområdet)	412 770	671 611	490 500	403 000	406 750
Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering					
4 :1 ap 6 Åtgärder mot segregation		5 000			
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid					
1 :5 ap 1 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 247	9 852	9 852	9 852	9 852
13 :2 ap 1 Organisationsbidrag (allmänna samlingslokaler)	64 699	4 980	4 980	4 980	4 980
13 :2 ap 4 Investeringsbidrag (allmänna samlingslokaler)	27 560	28 382	28 382	28 382	28 382
13 :2 ap 5 Bidrag för verksamhetsutveckling (allmänna samlingslokaler)	18 443	18 802	18 802	18 802	18 802

Anslag	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknad	2025 Beräknad	2026 Beräknad
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik					
1 :1 ap 2 Bostadspolitisk utveckling		1 000			
1 :2 ap 1 Stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag m.m.	884	5 700	0	0	0
1 :3 ap 1 Stöd ordna bostad	440	1 000	1 000	1 000	1 000
1 :3 ap 2 Stöd till byggemenskaper	1 064	1 500	1 500	1 500	1 500
1 :4 ap 1 Boverket: Förvaltningskostnader	316 172	295 519	294 398	290 426	298 965
1:4 ap 2 IT-infrastruktur för stöddadministration	9 506				
1 :7 ap 1 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus	14 260	11 680	31 565	9 351	9 838
1 :7 ap 4 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus RRF	265 000	100 000			
1 :7 ap 5 Energieffektivisering av flerbostadshus	821 220	220 767	803 435	25 649	
1 :8 ap 2 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande RRF	1 100 000	1 900 000			
1 :8 ap 3 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	4 122 368	2 395 000	3 458 576	1 215 798	290 820
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård					
1 :18 ap 1 Stöd för gröna och trygga samhällen	156 897				
Utgiftsområde 21 Energi					
1 :2 ap 4 Byggnaders energiprestanda	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel					
1 :17 ap 8 Landsbygdsstöd - Kristöd	1 587 764				
Utgiftsområde 24 Näringsliv					
1 :23 (2021) ap 1 Stöd till enskilda näringsidkare	0				
1 :25 (2022) ap 1 Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare	275 974	1 000			
1 :26 (2021) ap 1 Stöd till handelsbolag	0				
1 :26 (2022) ap 1 Omsättningsstöd till handelsbolag	41 079	1 000			
1 :27 (2021) ap 3 Hyresstöd företag	7 165	4 000			
Avgiftsintäkter som disponeras					
- Garantiavgifter (administration)	4 429	2 896	2 873	2 862	3 465
Övriga intäkter som disponeras					

Anslag	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknad	2025 Beräknad	2026 Beräknad
- Erhållna bidrag	16 813	10 775	0	0	0
- Övrigt (fin. intäkter, 4 § m.m.)	1 851	2 000	2 000	2 000	2 000

Verksamhetsinvesteringar, låneram och räntekontokredit

Tabell 3. Verksamhetsinvesteringar, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.	2026 Beräkn.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	17 997	23 830	1 900	2 100	100
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	364	114	100	7 100	0
Byggnader, mark och annan fast egendom	0	0	0	350	0
Övriga verksamhetsinvesteringar		0	0	0	0
Summa verksamhetsinvesteringar	18 361	23 944	2 000	9 550	100
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	11 456	23 944	2 000	9 550	100
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
1801004002 It-infrastruktur för stödadministration	9 506				
Summa finansiering	20 962	23 944	2 000	9 550	100

Tabell 4. Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.	2026 Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	14 586	21 035	38 246	31 637	31 073
Nyupplåning (+)	11 456	23 944	2 000	9 550	100
Amorteringar (-)	5 007	6 553	8 789	10 114	10 157
UB lån i Riksgäldskontoret	21 035	38 246	31 637	31 073	21 016
Beslutad/föreslagen låneram	35 000	35 000	40 000	40 000	40 000
Ränteutgifter	95	892	1 051	784	651
Summa amorteringar och ränteutgifter	5 102	7 445	9 840	10 898	10 808
Finansiering av räntor och avskrivningar					
1801004001 Förvaltningskostnader	5 102	7 445	9 840	10 898	10 808
Övrig finansiering					

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.	2026 Beräkn.
Summa finansiering	5 102	7 445	9 840	10 898	10 808

Materiella investeringar

Boverket kommer göra materiella investeringar i inventarier, företrädesvis kontorsinredning, samt datasystem med upphandling som startar i slutet av 2024. Det sker i anslutning till att Boverket flyttar till nya lokaler under våren 2025.

Tabell 5. Räntekontokredit i Riksgäldskontoret, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat
Maximalt utnyttjad räntekontokredit under året	0	0	0
Minsta behållning på räntekontot under året	86 959	86 959	75 000
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	113 559	113 559	100 000
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret			
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	6 000	6 000	6 000

Tabell 6. Övriga kontokrediter

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat
Garantiverksamheten			
Maximalt utnyttjad övrig kontokredit under året	0	0	0
Nyttjad övrig kontokredit i Riksgäldskontoret	0	0	0
Beslutad/föreslagen övrig kontokredit	Obegränsad	Obegränsad	Obegränsad

Utgiftsområde 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet

Anslagspost 7 Investeringsstöd till hyresbostäder på den ordinarie marknaden

Anslagsöversikt

Tabell 7. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	280 500	0			
Anslagssparande från föregående år	371 522	465 936			
Indragning		-465 936			
Tillgängligt anslag	652 022	0			
Utgift	186 086	0			
Utestående åtagande vid årets slut	285 482				

Bemyndigande

Tabell 8. Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.	2026 Beräkn.	2027 Beräkn.
Ingående åtaganden	402 018					
+ Nya åtaganden	36 618					
- Infriade åtaganden	153 154					
Varav infriade åtaganden av utestående åtaganden 2023						
Utestående åtaganden vid årets slut	591 790					
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	336 000	0	0			

Investeringsstödet inom äldreområdet är från och med år 2023 återfört till en anslagspost. Det utestående åtagandet år 2022 ingår i anslagspost 10 från och med år 2023.

Anslagspost 10 Investeringsstöd

Anslagsöversikt

Tabell 9. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	710 000	990 500	490 500	403 000	406 750
Anslagssparande från föregående år	10 120	307 350			
Indragning	0	-307 350			
Tillgängligt anslag	720 120	990 500	490 500	403 000	406 750
Utgift	412 770	671 611	490 500	403 000	406 750
Utestående åtagande vid årets slut	638 235	800 000			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 990,5 miljoner kronor.

Medlen får användas under 2023 för utgifter i enlighet med förordningen (2016:848) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer. Av dessa medel får Boverket använda 1 000 000 kronor under 2023 för handläggning av ärenden i enlighet med förordningen (2007:159) om investeringsstöd till äldreboenden med mera och förordningen om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer.

Förslag

- Boverket föreslår att anslaget för år 2024 höjs till 550 miljoner kronor med nuvarande bemyndiganderam. För åren 2025 och 2026 bedöms anslag på 490 miljoner kronor årligen vara tillräckligt.
- Boverket föreslår att bemyndiganderamen för år 2024 uppgår till 1 200 miljoner kronor. Om bemyndiganderamen höjs föreslår Boverket att anslaget höjs till 590 miljoner kronor för år 2024 och 700 miljoner kronor åren 2025 och 2026.
- Boverket föreslår att 1 miljon kronor av anslaget får användas till administrativa kostnader.

Bemyndigande

Tabell 10. Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.	2026 Beräkn.	2027 Beräkn.
Ingående åtaganden	745 671	923 717	800 000			
+ Nya åtaganden	252 247	487 943	827 085			
- Infriade åtaganden	-359 683	-611 660	-437 114	-650 191	-362 300	-177 480
Varav infriade åtaganden av utestående åtaganden 2023			-437 114	-200 659	-162 277	0
Utestående åtaganden vid årets slut	638 235	800 000	1 189 971			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	864 000	800 000	1 200 000			

Investeringsstödet inom äldreområdet är från och med år 2023 återfört till en anslagspost. Det finns därför en differens på 285 482 kr i det utestående åtagandet 2022 jämfört med det ingående åtagandet 2023.

Bakgrund och anslagsberäkning

Under år 2022 inkom äskanden om beviljande för färdighandlagda ansökningar på totalt 587 miljoner kronor och antagande görs om att denna nivå kvarstår även under kommande år.

Eftersom bemyndiganderamen för den tidigare anslagspost 7 var för låg under 2022 i förhållande till inkomna äskanden, fanns vid ingången av 2023 en kö till beviljande på 193 miljoner kronor. Dessutom är det ingående åtagandet på 923 miljoner kronor högre än beviljanderam för 2023 på 800 miljoner kronor, vilket gör att kön till beviljande bedöms öka ytterligare under året. För att stävja kösituation föreslås att bemyndiganderamen höjs till 1 200 miljoner kronor år 2024.

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

4:1 Åtgärder mot segregation

Anslagspost 6 Åtgärder segregation

Anslagsöversikt

Tabell 11. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag		5 000			
Anslagssparande från föregående år					
Indragning					
Tillgängligt anslag		5 000			
Utgift		5 000			
Utestående åtagande vid årets slut		0			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 5 miljoner kronor.

Medlen får användas av Boverket under 2023 i enlighet med uppdrag i regleringsbrev (Fi2022/03444) om att förvalta och utveckla verktyg med platsdata.

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler

Anslagspost 1 Stöd till icke-statliga kulturlokaler

Anslagsöversikt

Tabell 12. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	9 852	9 852	9 852	9 852	9 852
Anslagssparande från föregående år	3 211	605			
Indragning	-3 211	-605			
Tillgängligt anslag	9 852	9 852	9 852	9 852	9 852
Utgift	9 247	9 852	9 852	9 852	9 852
Utestående åtagande vid årets slut	8 035	10 787			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 9,9 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för stöd till icke-statliga kulturlokaler, dock främst för ändring, tillbyggnad och handikappanpassning, i enlighet med förordningen om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler.

Av medlen får Boverket använda högst 0,3 miljoner kronor för administrativa kostnader.

Förslag

- Boverket föreslår en generell översyn av förordning såsom prioriteringsgrunder, målgrupper och begränsning av belopp per enskild sökande.
- Boverket föreslår att anslaget höjs till 20 miljoner kronor för de kommande åren.
- Boverket föreslår en utökad av bemyndiganderam till 25 miljoner kronor.
- Boverket föreslår att 1 miljon kronor av anslaget får användas till administrativa kostnader.

Bemyndigande

Tabell 13. Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.	2026 Beräkn.
Ingående åtaganden	8 991	8 035	10 787		
+ Nya åtaganden	4 704	6 000	6 000		
- Infriade åtaganden	-5 660	-3 248	-5 999	-6 000	-4 788
Varav infriade åtaganden av utestående åtaganden 2023			-6 000	-4 787	0
Utestående åtaganden vid årets slut	8 035	10 787	10 788		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	11 000	11 000	11 000		

Bakgrund och anslagsberäkning

Samlingslokaldelegationen fattar i slutet av februari varje år beslut om stöd till icke-statliga kulturlokaler. Två faktorer som påverkar beslutsutrymmet är det tillgängliga anslaget för året samt storlek och utnyttjandegrad på bemyndiganderamen. Utbetalning av bidrag sker först när ett projekt är avslutat, ibland efter flera år.

Antalet ansökningar och sökt belopp har ökat de senaste åren vilket innebär att det är kraftigt översökt. Sökt belopp för de ansökningar som ska beslutas i februari 2023 uppgår till cirka 36 miljoner kronor. Boverket föreslår därför en höjning av anslaget till 20 miljoner kronor.

Genomförandetiden är i medel 1 år och 4 månader från första beviljandebeslut till beslut om utbetalning. Detta innebär att bemyndiganderamen borde motsvara denna genomsnittstid, vilket blir 1,3 gånger anslagspostens storlek. Boverket föreslår därför att bemyndigandet för anslagsposten höjs till 25 miljoner kronor.

Boverket föreslår att 1 miljon kronor av anslaget får användas till administrativa kostnader då andelen inkomna ansökningar har ökat de senaste åren, samt för kostnader gällande administrationen kopplat till Samlingslokaldelegationen.

Under 2021 har Boverket initierat frågan om översyn av förordningen om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler (Hemställan till regeringen att besluta om förändrade bestämmelser i förordning (1990:573) om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler”, dnr 5148/2021). Boverket ser ett fortsatt behov av att en översyn initieras.

13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler

Anslagspost 1 Organisationsbidrag

Anslagsöversikt

Tabell 14. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	64 980	4 980	4 980	4 980	4 980
Anslagssparande från föregående år	0	281			
Indragning	0	-281			
Tillgängligt anslag	64 980	4 980	4 980	4 980	4 980
Utgift	64 699	4 980	4 980	4 980	4 980
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 4,98 miljoner kronor.

Medlen får användas för organisationsbidrag i enlighet med 15 a § förordningen (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler.

Förslag

- Boverket föreslår att anslagsposten tilldelades 4,98 miljoner kronor även för de kommande åren.

Anslagspost 4 Investeringsbidrag

Anslagsöversikt

Tabell 15. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	28 382	28 382	28 382	28 382	28 382
Anslagssparande från föregående år	496	822			
Indragning	-496	-822			
Tillgängligt anslag	28 382	28 382	28 382	28 382	28 382
Utgift	27 560	28 382	28 382	28 382	28 382
Utestående åtagande vid årets slut	26 985	30 000			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2022 tilldelas anslagsposten 28,4 miljoner kronor.

Medlen får användas för bidrag för investering i enlighet med förordningen om statsbidrag till allmänna samlingslokaler.

Av medlen får Boverket använda högst 1,17 miljoner kronor för administrativa kostnader.

Förslag

- Boverket föreslår att anslaget höjs till 50 miljoner kronor för åren 2024–2026.
- Boverket föreslår en utökad bemyndiganderam till 60 miljoner kronor.
- Boverket föreslår att 1,17 miljon kronor av anslaget får användas till administrativa kostnader.

Bemyndigande

Tabell 16. Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.	2026 Beräkn.	2027 Beräkn.
Ingående åtaganden	27 083	26 985	30 000			
+ Nya åtaganden	21 295	26 798	23 000			
- Infriade åtaganden	-21 393	-23 783	-23 000	-21 000	-6 000	-3 000
Varav infriade åtaganden av utestående åtaganden 2023			-21 000	-6 000	-3 000	0
Utestående åtaganden vid årets slut	26 985	30 000	30 000			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	30 000	30 000	30 000			

Bakgrund och anslagsberäkning

Ansökningarna till innevarande års beslutsomgång ska ha inkommit senast 1 december föregående år och Samlingslokaldelegationen fattar beslut före utgången av maj månad innevarande budgetår. Två faktorer som påverkar beslutsutrymmet är det tillgängliga anslaget för året och storleken samt utnyttjandegrad på bemyndiganderamen.

Stödet har i många år varit kraftigt översökt. Till beslutsomgången som ska genomföras 2023 är det totala ansökta beloppet drygt 120 miljoner kronor och 28,4 miljoner kronor finns tillgängligt för att beviljas.

Anslagspost 5 Bidrag för verksamhetsutveckling

Anslagsöversikt

Tabell 17. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	18 802	18 802	18 802	18 802	18 802
Anslagssparande från föregående år	535	359			
Indragning	-535	-359			
Tillgängligt anslag	18 802	18 802	18 802	18 802	18 802
Utgift	18 443	18 802	18 802	18 802	18 802
Utestående åtagande vid årets slut	8 435	10 000			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 18,8 miljoner kronor.

Medlen får användas för bidrag för verksamhetsutveckling i enlighet med förordningen om statsbidrag till allmänna samlingslokaler.

Av medlen får Boverket använda högst 1,25 miljoner kronor för administrativa kostnader.

Förslag

- Boverket föreslår att anslaget höjs till 30 miljoner kronor för åren 2024–2026.
- Boverket föreslår en utökad bemyndiganderam till 30 miljoner kronor.
- Boverket föreslår att 1,25 miljoner kronor av anslaget får användas till administrativa kostnader.

Bemyndigande

Tabell 18. Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.	2026 Beräkn.	2027 Beräkn.
Ingående åtaganden	9 198	8 435	10 000			
+ Nya åtaganden	4 232	4 895	5 000			
- Infriade åtaganden	-4 995	-3 330	-5 000	-7 000	-2 000	-1 000
Varav infriade åtaganden av utestående åtaganden 2023			-7 000	-2 000	-800	-200
Utestående åtaganden vid årets slut	8 435	10 000	10 000			
Tilldelat/föreslagen bemyndiganderam	10 000	10 000	10 000			

Bakgrund och anslagsberäkning

Samlingslokaldelegationen har sedan 2007 fördelat de medel som är tillgängliga för bidrag till verksamhetsutveckling till allmänna

samlingslokaler vid ett tillfälle per år, före utgången av december månad. Från 2017 medger förordningen att beviljat bidrag betalas ut såväl i förskott som efterskott.

Bidraget är översökt. Till beslutsomgången 2022 inkom 52 ärenden med ett totalt sökt belopp på cirka 75 miljoner kronor och vid beslutstillfället kunde det fattas beslut om 18,8 miljoner kronor.

Utgiftsområde 18

Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

1:1 Bostadspolitisk utveckling

Anslagsöversikt

Tabell 19. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Pro- gnos	2024 Beräk- nat	2025 Beräk- nat	2026 Beräk- nat
Tilldelat anslag		1 000			
Anslagssparande från föregående år					
Indragning					
Tillgängligt anslag		1 000			
Utgift		1 000			
Utestående åtagande vid årets slut		0			

Villkor enligt regleringsbrev

Anslagsposten får användas för genomförandet av uppdraget att arrangera en konferens med temat den gröna staden under Sveriges ordförandeskap i EU 2023 (Fi/2022/01994).

Omstrukturering av kommunala bostadsföretag

Anslagspost 1 Stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag m.m.

Anslagsöversikt

Tabell 20. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Pro- gnos	2024 Beräk- nat	2025 Beräk- nat	2026 Beräk- nat
Tilldelat anslag	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Anslagssparande från föregående år	8 580	11 616			
Indragning	-8 580	11 616			
Tillgängligt anslag	12 500	35 732	12 500	12 500	12 500
Utgift	883	5 700	0	0	0
Utestående åtagande vid årets slut	4 700	0			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 12,5 miljoner kronor.

Anslaget får användas för statsbidrag till kommuner med en svag bostadsmarknad, för undsättning eller omstrukturering av kommunala bostadsföretag i ekonomiska svårigheter, samt för stöd till företag som tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt förordningen (2018:111) om statsbidrag till kommuner med svag bostadsmarknad.

Av anslagsposten får Boverket använda högst 1 miljon kronor för att administrera stöden.

Förslag

Boverket ser ingen efterfrågan på stödet i dess nuvarande utformning och föreslår att stödet avvecklas.

Bemyndigande

Tabell 21. Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2022 Ut-fall	2023 Prognos	2024 Be-räkn.	2025 Be-räkn.	2026 Be-räkn.	2027 - Be-räkn.
Ingående åtaganden	4 700	4 700	0			
+ Nya åtaganden	0	0	0			
- Infriade åtaganden	0	-4 700	0			
Varav infriade åtaganden av utestående åtaganden 2023						
Utestående åtaganden vid årets slut	4 700	0	0			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	12 500	0	0			

Bakgrund och anslagsberäkning

Det ingående åtagandet 2022 på 4,7 miljoner kronor utgörs av ett förlängningsavtal från den tidigare förordningen (2002:664) om statligt stöd för vissa kommunala åtaganden för boendet. Avtalet löper till den 31 december 2023. Sedan nuvarande förordning om statsbidrag till kommuner med svag bostadsmarknad trädde i kraft har ingen ansökan inkommit.

1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad

Anslagspost 1 Stöd ordna bostad

Anslagsöversikt

Tabell 22. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	39 000	39 000	39 000	39 000	39 000
Anslagssparande från föregående år	38 555	38 560			
Indragning	-38 555	-38 560			
Tillgängligt anslag	39 000	39 000	39 000	39 000	39 000
Utgift	440	1 000	1 000	1 000	1 000
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 39 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för statligt bidrag till kommuner enligt förordningen (2007:623) om statligt bidrag för kommunala hyresgarantier.

Förslag

- Boverket föreslår ett årligt anslag med 5 miljoner kronor.
- Boverket föreslår att 0,5 miljoner kronor av anslaget får användas för att administrera anslaget.

Bakgrund och anslagsberäkning

Stödet omfattar prövning och beviljande av statligt bidrag för kommunala hyresgarantier. Ett 30-tal kommuner har använt sig av kommunala hyresgarantier som uppfyller kraven för statligt bidrag.

Boverket har idag ingen administrativ ersättning för handläggning, systemstöd eller informationsinsatser.

Anslagspost 2 Stöd till byggemenskaper

Anslagsöversikt

Tabell 23. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Anslagssparande från föregående år	2 400	2 936			
Indragning	-2 400	-2 936			
Tillgängligt anslag	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Utgift	1 064	4 000	4 000	4 000	4 000
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 4 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för statligt stöd enligt förordningen (2019:676) om stöd till byggemenskaper.

Förslag

- Boverket föreslår ett årligt anslag med 4 miljoner kronor.
- Boverket föreslår att 0,2 miljoner kronor av anslaget får användas för att administrera anslaget.

Bakgrund och anslagsbehållning

Boverket har idag ingen administrativ ersättning för handläggning, systemstöd eller informationsinsatser.

1:4 Boverket

Anslagspost 1 Förvaltningskostnader

Anslagsöversikt

Tabell 24. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	316 330	286 029	294 398	290 426	298 965
Anslagssparande från föregående år	22 870	9 490			
Indragning	-13 342				
Anslagskredit					
Tillgängligt anslag	325 858	295 519	294 398	290 426	298 965
Utgift		295 519	294 398	290 426	298 965
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 286 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för förvaltningskostnader, dock inte för sådana kostnader som är hänförliga till de helt avgiftsfinansierade kreditgarantierna.

Av anslagsposten får 10 miljoner kronor användas för att utveckla arbetet inom byggsektorn med omställning till en cirkulär ekonomi.

Av anslagsposten får 2 miljoner kronor användas för administration av stöd i enlighet med förordningen (2021:143) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och förordningen (2021:208) om omsättningsstöd till handelsbolag.

Anslagsbehållning som disponeras av Boverket är tre procent. Boverket får disponera en anslagskredit om 8,4 miljoner kronor under år 2023.

Förslag

- Boverket föreslår årligt anslag under perioden 2024–2025 i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2023, prop. 2022/23:1.
- Boverket föreslår tillägg för nedan beskrivna insatser och områden.
- Boverket föreslår bemyndigande om 35 miljoner kronor under en femårsperiod för att täcka avtal med Swedish Standards Institute (SIS) för att göra eurokoderna tillgängliga
- Boverket föreslår att anslagskrediten sätts till tre procent.

Bakgrund och anslagsberäkning för nya äskanden**Digital samhällsbyggnad****Förslag**

Boverket föreslår att finansieringen utökas med 30 miljoner kronor, 40 miljoner kronor respektive 50 miljoner kronor åren 2024–2026 för att kunna fortsätta arbetet och stödja kommunerna med att utveckla digitala arbetssätt i samhällsbyggnadsprocessen samt för att förvalta Boverkets framtagna och tillkommande digitala tjänster liksom lämna förslag på nödvändig regelutveckling.

Bakgrund och anslagsberäkning

Boverket anser att satsningen på en ”Smartare samhällsbyggnadsprocess”, behöver ge inblandade myndigheter en långsiktigt stabil finansiering tillsammans med rätt juridiska förutsättningar för det långsiktiga genomförandet mot en obruten digital samhällsbyggnadsprocess som kan bidra till ett ökat hållbart bostadsbyggande. Medel behövs dels till fortsatt utveckling dels till förvaltning av redan framtagna lösningar.

Boverkets utvecklingsarbete är starkt beroende av den allmänna utveckling som sker i samhället. Frågor om domäner och byggblock är på

många sätt avgörande för hur plan- och bygglagen kommer att tillämpas i en digital värld och därigenom måste utvecklas. Det gäller krav på informationshantering och krav på kommunikation i processerna. Ett direkt beroende finns också till det viktiga utvecklingsarbete Lantmäteriet driver med utveckling av nationella specifikationer för samhällsbyggnadsinformation och tekniska lösningar för att nationellt tillgängliggöra sådan information. Boverket anser att regelutvecklingen behöver drivas samlat och fokusera på de regler som anger de generella principer som ska gälla för en digital offentlig förvaltning. Boverket anser också att roller, ansvarsfördelning och mandat för att forma den digitala samhällsbyggnadsprocessen behöver vara tydliga. Frågan om ansvar och roller har blivit ännu tydligare i takt med att frågan om hur förordningen Single Digital Gateway², SDG, ska tillämpas och ansvar fördelas mellan stat och kommun. Kommunerna träffas idag av minst fyra tjänster inom Boverkets ansvarsområde. På uppdrag av DIGG kommer Tillväxtverket leverera en förstudie under första kvartalet 2023 som förmodas föreslå och beskriva alternativ med stort statligt ansvarstagande på motsvarande sätt som DIGG tidigare gjort inom Ena-samarbetet.

Investeringsområden och behov av fortsatt utvecklingsarbete de närmaste åren är direkt beroende av resultatet av nuvarande och kommande uppdrag till Boverket och andra myndigheter. Boverkets förslag är en utökad finansiering som fördelas på ordinarie förvaltningsanslag och särskilda uppdragsmedel uppdelat mellan digital innovationsverksamhet och förvaltning och därutöver behov av särskilda utvecklingskostnader.

Investeringarna inom bygg- och anläggningssektorn är cirka 700 miljarder kronor per år i Sverige, varav bygginvesteringar står för cirka 540 miljarder (ungefär 10 procent av BNP). Till detta kan också läggas det antal arbetstillfällen (cirka 600 000 enbart inom sektorn) som samhällsbyggandet skapar. Det är denna samhällssektor som ska försörjas med strukturerad, digital information.

Konsekvenser

Boverket ser att de tekniska lösningar som myndigheterna tar fram för att möjliggöra en digital process och för att stödja samhällsbyggnadssektorn, medför en betydande ökning av förvaltningskostnaderna för myndigheten – just nu motsvarar kostnaderna 10 årsarbetskrafter. Hänsyn behöver tas till detta när myndighetens anslag bestäms. Nyttan och effektivitetsvinster av gjorda investeringar uppstår inte alltid hos den aktör som får bära kostnaden i detta utvecklingsarbete. Finansieringen är förhållandevis låg sett till att det arbete Boverket tillsammans med andra statliga myndigheter

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012.

lägger ner görs en gång och enhetligt istället för på 290 olika sätt av kommunerna.

Den takt som det digitala utvecklingsarbetet har kunnat drivas under de senaste åren, med stöd av de särskilda medel som myndigheten fått för detta, har varit väl anpassad till vad Boverket klarar med nuvarande organisation och resurser. Det har också hittills varit väl anpassat till övriga myndigheters digitaliseringsarbete och den efterfrågan på Boverkets specialkompetens inom PBL-området som det medför.

Om de digitala förutsättningarna för samhällsbyggnadsprocessen inte tilldelas resurser är risken att processen stannar upp, förväntade nyttor i form av bättre beslutsunderlag, höjd kvalitet, ökad rättssäkerhet samt tidsmässiga och ekonomiska besparingar uteblir. Realiserade nyttor riskerar att förbrukas av förvaltningskostnader för hittills framtagna tjänster och infrastruktur.

Det krävs därmed en långsiktig förvaltning av redan framtagna tjänster parallellt med ett vidare utvecklingsarbete, vilket föreslås omfatta ÖP-modellen, inspire-tjänst för ändamål, detaljplan och översiktsplan, bas-tjänst för lov- och byggprocessen, bastjänst för kontrollplan, bastjänst för obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystem i byggnader (OVK), byggblock byggnadsinformationsmodellering (BIM) inom ramen för förvaltningsgemensam infrastruktur (Ena) samt vidare vägledning gällande tillämpning av digital samhällsbyggnadsprocess på PBL-kunskapsbanken.

Särskilda utvecklingskostnader och förvaltningskostnaderna för modeller, specifikationer och it-system måste få öka om samhället ska kunna tillgodöra sig förväntade nyttor.

Tabell 25. Åskande medel avseende Digital samhällsbyggnad, tkr

Aktivitet	2024	2025	2026
Digital samhällsbyggnad	30 000	40 000	50 000
- varav långsiktig förvaltning av tjänster och infrastruktur	15 000	20 000	25 000

Kontinuerlig kompetenshöjning för effektivare tillämpning inom PBL

Förslag

Boverket föreslår att förvaltningsanslaget utökas med 15 miljoner kronor årligen för perioden 2024–2026 för att myndigheten ska kunna tillhandahålla aktuell och kvalitetssäkrad vägledning samt utveckling av de utbildningsinsatser målgrupperna behöver för en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen.

Bakgrund och anslagsberäkning

För en effektiv och enhetlig tillämpning av PBL-systemet fordras kunskap om reglerna och kompetens i tillämpningen hos inblandade aktörer. Under åren 2017–2020 genomförde Boverket på regeringens uppdrag kompetensinsatser för att främja en mer enhetlig och effektiv tillämpning av plan- och bygglagen (dnr N2016/07801/PBB). En stor mängd vägledning och utbildningar utvecklades och publicerades under uppdragstiden och utgör idag en nationell kunskapsplattform som är tillgänglig för, och används av, aktörer i både offentlig och privat sektor.

Att Boverket som nationell myndighet erbjuder kostnadsfria och digitala vägledningar i PBL kunskapsbanken och utbildningar med hög kvalitet ger målgruppen en ökad möjlighet till samlad kunskap från en och samma källa.

Efter att regeringsuppdraget avslutats har Boverkets arbete främst koncentrerats kring åtgärder som gäller förvaltning av redan publicerat material, bland annat uppdateringar i samband med de regeländringar som trätt i kraft under 2022. Detta innebär att målgrupper i kommuner och på länsstyrelser samt övriga berörda aktörer i privat och offentlig sektor har fortsatt tillgång till de utbildningar och vägledningar som togs fram under uppdraget men att andelen nytt material minskat markant. Plan- och bygglagstiftningen är komplex och det sker ofta förändringar i regelverket vilket leder till ett ständigt behov av ny vägledning och utbildning inom området. Även rättspraxis ändras vilket leder till att vägledning behöver uppdateras. Dessutom introduceras hela tiden nya medarbetare på sina arbetsplatser vilket ytterligare ökar behovet. För att möta dessa behov räcker det inte att arbeta med förvaltning av befintligt material på den nivå som görs idag. Under de kommande åren krävs bland annat utveckling av nya versioner av de omfattande utbildningar och vägledningar som berörs av väntade regeländringar med omfattande inverkan på tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen, till exempel inom lovprövning och byggregler. Dessutom finns det behov av nytt material inom områden där vägledning idag till stora delar saknas, som till exempel tolkning av detaljplan, ändring av detaljplan och 2 kap. PBL.

Konsekvenser

Utan ytterligare finansiering blir en konsekvens att vägledningar och utbildningar måste släckas ner vid till exempel större författningsändringar. Vägledningar och webbutbildningar kommer då endast ersättas av kortare information i stället för att materialet uppdateras och hålls korrekt och aktuellt. En konsekvens är också att Boverket inte har möjlighet att ta fram vägledningar och utbildningar som idag saknas och som målgruppen har behov av och heller inte ajourhålla vägledningen med gällande rättspraxis. Boverkets digitala webbhandbok PBL kunskapsbanken kommer inte längre fungera som den nationella plattform där målgruppen kan ta del av lättillgängliga och kostnadsfria vägledningar och utbildningar.

Nya regler riskerar också att inte få det genomslag lagstiftaren eller myndigheten förväntar sig och tillämpningen riskerar att utvecklas åt flera eller fel håll. Ett exempel kan vara att arbetet med en digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen inte får det genomslag som förväntas i och med att vissa delar av den grundläggande vägledningen saknas.

Konsekvenserna av utebliven finansieringen blir därmed att målgruppen får betydligt sämre möjlighet till effektiv och enhetlig tillämpning av lagstiftningen. Vilket även påverkar rättssäkerheten och ger ekonomiska konsekvenser för samhället.

Tabell 26. Åskande medel avseende Kontinuerlig kompetenshöjning för effektivare tillämpning inom PBL, tkr

Aktivitet	2024	2025	2026
Kontinuerlig kompetenshöjning för effektivare tillämpning inom PBL	15 000	15 000	15 000
- varav långsiktig förvaltning av vägledningar och information på webb	9 000	9 000	9 000

Byggproduktförordningen

Förslag

Boverket föreslår att förvaltningsanslaget utökas med 5 miljoner kronor för år 2024 och 8 miljoner för åren 2025–2026 för att myndigheten ska kunna utöka sitt arbete avseende byggproduktförordningen. Det gäller dels arbete med revideringen av byggproduktförordningen och följderna av det, dels arbete med att utveckla systemet med harmoniserade tekniska specifikationer (CPR Acquis).

Bakgrund och anslagsberäkning

Boverket tilldelades den 17 juni 2021 uppdrag av regeringen att förbereda Sveriges arbete med revidering av EU:s byggproduktförordning och Sveriges arbete med att utveckla systemet med harmoniserade tekniska specifikationer (CPR Acquis). Boverket har därefter fått flera ändringar av uppdraget, senast den 25 maj 2022. Ändring av uppdraget innefattar att i arbetet med CPR Acquis ska myndigheten även nominera experter till de undergrupper som ska bildas. Boverket ska hålla Regeringskansliet informerat om vilka experter som nomineras till undergrupperna.

Boverket ska under uppdragets gång göra löpande delredovisningar. Slutredovisning ska ske i samband med Boverkets årsredovisning 2023. Boverket tilldelades 3 miljoner kronor för uppdraget år 2022. Någon tilldelning av medel har inte givits för år 2023.

EU-kommissionen lade den 30 mars 2022 fram sitt förslag till en reviderad byggproduktförordning. Under år 2022 har Boverket givit Regeringskansliet stöd i förhandlingarna av byggproduktförordningen. Det stödet ska fortgå i det vidare arbetet med förordningen under Sveriges

ordförandeskap i EU 2023. För Boverkets del innebär det att bistå Regeringskansliet med sakkunskap, rättsutredningar, konsekvensanalyser och annat underlag gällande förordningen.

EU-kommissionen gjorde en uppstart av arbetet med CPR Acquis under hösten 2021, då startades granskningen av de två första produktgrupperna. Vidare har ytterligare två produktgrupper samt en horisontell undergrupp startats och ytterligare en aviserats. EU-kommissionen har fastställt en permanent struktur för CPR Acquis där arbete med de resterande 30 produktgrupper planeras starta upp successivt och, där arbete med fyra produktgrupper planeras löpa samtidigt. Arbetet med CPR Acquis planeras pågå i cirka nio år framåt. I denna del av uppdraget ska Boverket representera Sverige i EU-kommissionens arbete, medverka i utformningen av nya uppdrag till standardiseringen som ska ersätta de föråldrade mandat som finns idag för att ge ett uppdaterat system med harmoniserade tekniska specifikationer samt föra en dialog, och vid behov bereda underlag, med berörda aktörer – däribland andra länder, branschaktörer och intressenter. Boverket ska också nominera experter till de undergrupper som ska bildas samt informera Regeringskansliet om vilka experter som nomineras till undergrupperna.

I arbetet med de första två produktgrupperna har Boverket byggt upp arbetsstrukturer och processer, som vidare kommer att utvecklas och vara viktigt för forandet av CPR Acquis framåt.

Förhandlingarna av byggproduktförordningen kommer troligen pågå även in under år 2024, vilket innebär det finns fortsatt behov av att Boverket ger Regeringskansliet stöd i arbetet med förordningen, även efter det att aktuellt uppdrag är slutfört.

När den nya byggproduktförordningen är beslutad kommer i ikraftträdande av bestämmelser troligen ske succesivt fram till år 2045. Det kommer innefatta betydande arbete på nationell nivå för att göra nödvändiga anpassningar av nationella författningar, riktlinjer och processer. Ett omfattande informations- och kommunikationsarbete kommer också krävas för att informera aktörer på den svenska marknaden om de ändrade reglerna för byggprodukter.

Boverket bedömer att det vidare arbete som behöver genomföras utifrån det redan tilldelade uppdraget är; att förbereda Sveriges arbete med revidering av EU:s byggproduktförordning och Sveriges arbete med att utveckla systemet med harmoniserade tekniska specifikationer (CPR Acquis) inte kan genomföras utan ytterligare tilldelning av medel under 2024–2026. Större resursförstärkning krävs för det arbetet och för de omfattande informations- och kommunikationsinsatser som behöver göras för att informera aktörer på den svenska marknaden om de förändrade reglerna för byggprodukter.

Konsekvenser

Med en utebliven finansiering om 5 miljoner kronor för år 2024 samt 8 miljoner kronor för åren 2025 och 2026 finns en betydande risk att Boverket inte kan leverera den expertkunskap och de resultat som behövs. Detta i sig medför att de mål och förväntningar som Regeringskansliet, och i sin tur EU-kommissionen, har på Sverige avseende arbete med revidering av byggproduktförordningen och CPR Acquis riskerar att inte uppfyllas.

Revideringen av byggproduktförordningen påverkar handel av byggprodukter på den inre marknaden. Förordningen styr vilken information som ska och vilken information som får finnas med vid utsläppande och tillhandahållande av en byggprodukt på marknaden. Dagens byggproduktförordning hanterar produkttegenskaper som framför allt är kopplade till den färdiga byggnadens tekniska egenskaper. Genom revideringen blir det även aktuellt med egenskaper som ger information om byggprodukters klimatpåverkan och ökad potential för cirkularitet, dvs. ökade möjligheter för återvinning och återanvändning av material. Ges inte Boverket möjlighet att genomföra större informations- och kommunikationsinsatser om regelförändringarna gällande byggprodukter finns det risk att svenska aktörer inte nås av information. I sin tur kan det leda till att byggprodukter som tillhandahålls av svenska aktörer på den inre marknaden inte når upp till gällande krav, både i fråga om dokumentation och i fråga om faktiska egenskaper. Det kan leda till en konkurrensnackdel för svenska aktörer som tillverkar eller handlar med byggprodukter. Vidare kan det indirekt leda till en negativ inverkan på byggande, då svenska byggherrar inte får tillgång till den information som krävs för att kunna välja lämpliga byggprodukter. I sin tur kan det påverka byggnadsverkens uppfyllande av de tekniska egenskapskraven, inklusive sådana som har bäring på människors hälsa och säkerhet, men också bidra till ökade kostnader för byggherren och leda till oönskade effekter i fråga om klimatpåverkan.

Ytterligare risker med utebliven finansiering är att Boverket behöver prioritera ner andra betydande områden så som marknadskontroll då personal som har sakkunskap om byggproduktförordningen även arbetar med detta område.

Tabell 27. Åskande medel avseende Byggproduktförordningen, tkr

Aktivitet	2024	2025	2026
Byggproduktförordningen	5 000	8 000	8 000

Ökade lagkrav på myndigheten

Förslag

Boverket föreslår att förvaltningsanslaget permanent utökas med 6 miljoner kronor årligen för att myndigheten ska kunna anpassas till en ökad digitalisering och för att kunna efterleva ökade lagkrav på myndigheten.

Boverket föreslår även att staten tar större ansvar för att säkerställa en bättre balans mellan administration, stödverksamhet och kärnverksamhet för statliga myndigheter. Som en följd av ökad digitalisering och fler lagkrav bör staten underlätta för myndigheter med en ökad centraliserad samordning och gemensamma tjänster.

Bakgrund och anslagsberäkning

Boverket arbetar ständigt med att förbättra och effektivisera all verksamhet inom myndighetens ansvarsområde, både ur ett kvalitetsperspektiv och ett ekonomiskt perspektiv. Myndigheten strävar efter att skapa en bättre balans mellan kärn- och stödverksamhet för att uppnå ett bättre resursutnyttjande på kärnverksamheten. Trots dessa åtgärder kan det konstateras att för att säkra värden såsom rättssäkerhet, tillgänglighetskrav på information och effektivitet räcker inte resurserna till för att skapa denna balans.

Den ökade digitaliseringen innebär att så gott som all produktion i myndigheten är digital. Det kräver en långsiktig förvaltning för att upprätthålla aktuell, relevant och tillgänglighetsanpassad information.

Digitaliseringen innebär också utökade krav på upphandling och inköp av system, förvaltning av system samt drift och underhåll av dessa.

Med ökad takt i digitaliseringen och en osäker omvärld ställs allt större krav på myndighetens informationssäkerhetsarbete. Här har cybersäkerhet och it-säkerhet blivit allt viktigare att arbeta med.

Ökade lagkrav som ställs på myndigheten innebär kompetensutveckling av medarbetare, implementering av nya arbetssätt i verksamheten och uppföljning av upp efterlevnaden.

Som ökade lagkrav kan exempelvis nämnas³:

- hantering av personuppgifter enligt den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR)⁴.
- lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service, för tjänster och information.
- lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, och förordningen (2021:949) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.
- lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data, den så kallade öppna datalagen.
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2020:6) om informationssäkerhet för statliga myndigheter

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012.

Konsekvenser

Den ökade takten i digitaliseringen leder till att resursbehovet inom myndighetens administration och stödverksamhet väsentligt ökar för att upprätthålla den långsiktiga förvaltningen av all digital information. Det får på sikt konsekvenser för kärnverksamheten som får allt mindre resurser för att genomföra uppdrag inom myndighetens verksamhetsområde.

Det medför också att upphandling och inköp av system, utveckling av egna systemlösningar och drift och förvaltning av system kräver mer resurser inom myndighetens stödverksamhet. Det i sin tur innebär att kärnverksamheten får allt mindre resurser för att genomföra uppdrag inom myndighetens verksamhetsområde.

Digitaliseringen ställer högre krav på myndighetens arbete med informationssäkerhet och annat säkerhetsarbete, vilket också leder till att resursbehovet inom Boverkets it-verksamhet ökar, med följden att utrymme för kärnverksamheten minskar.

Med ökade lagkrav på myndigheten kommer resursbehovet av både administration och stödverksamhet på myndigheten öka. Det finns en risk att de enklare administrativa uppgifterna ersätts med mer kvalificerade uppgifter med högre kompetensbehov, vilket blir lönedrivande i sig.

Med en permanent utökning av förvaltningsanslaget uppnår Boverket följande:

- bättre balans mellan kärn- och stödverksamhet
- Rätt kompetens och resurser används till myndighetens kärnverksamhet för att genomföra uppdrag inom myndighetens verksamhetsområde med bättre kvalitet
- Boverket kan upprätthålla en god nivå för de ökade lagkrav som ställs på myndigheten.

Med förslaget om en statlig centraliserad samordning och gemensamma tjänster uppnås flera effekter:

- Stordriftsfördelar och en väsentligt minskad kostnad och belastning på myndigheternas administration och stödverksamhet.
- Gemensamma tjänster för att hantera juridiska frågor och it-säkerhet där resurser inom myndigheternas administration och stödverksamhet minskas.
- Bättre balans mellan administration, stödverksamhet och kärnverksamhet så att resurser i stället kan läggas på att uppfylla myndigheternas grunduppdrag.
- Effektivare hantering av statens medel.

Tabell 28. Åskande medel avseende Ökade lagkrav på myndigheten, tkr.

Aktivitet	2024	2025	2026
Ökade lagkrav på myndigheten	6 000	6 000	6 000

Anslagspost 2 It-infrastruktur för stödadministration

Tabell 29: Anslagsöversikt

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	0				
Anslagssparande från föregående år	9 506				
Indragning	0				
Anslagskredit	0				
Tillgängligt anslag	9 506				
Utgift	9 506				
Utestående åtagande vid årets slut	0				

Energieffektivisering av flerbostadshus**Anslagspost 1 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus****Anslagsöversikt**

Tabell 30. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	39 000	24 233			
Anslagssparande från föregående år	17 402	24 740			
Indragning	-17 402	-24 740			
Tillgängligt anslag	39 000	24 233			
Utgift	14 260	11 680	31 565	9 351	9 838
Utestående åtagande vid årets slut	54 434	44 757			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 24,2 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för stöd till renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden enligt förordningen (2016:837) om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden, där myndighetens beslut om stöd har fattats före den 1 januari 2019.

Högst 4,5 miljoner kronor av anslagsposterna 1, 4 och 5 får användas för Boverkets kostnader för att administrera detta stöd och stöd i enlighet med förordningen (2021:664) om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus. Kostnaderna ska fördelas mellan anslagsposterna baserat på nedlagd tid och övriga kostnader för respektive stöd.

Förslag

- Boverket föreslår att anslagsposten tilldelas 32 miljoner kronor år 2024 och 10 miljoner kronor år 2025 och 2026.

Bemyndigande

Tabell 31. Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2022 Ut-fall	2023 Prognos	2024 Be-räkn.	2025 Be-räkn.	2026 Be-räkn.	2027 Be-räkn.
Ingående åtaganden	69 988	54 434	44 754			
Förändrade åtaganden	-2 294					
+ Nya åtaganden						
- Infriade åtaganden	-13 260	-9 860	-29 565	-7 351	-7 838	
Varav infriade åtaganden av utestående åtaganden 2023			-29 565	-7 351	-7 838	
Utestående åtaganden vid årets slut	54 434	44 574	15 189			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	0	0	0			

Bakgrund och anslagsberäkning

Denna anslagspost avser det tidigare stödet till renovering och energieffektivisering enligt förordningen om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden. Utgiftsprognosen bygger på länsstyrelsens genomgång av kvarvarande ärenden. Utbetalningarna förväntas ske till och med år 2026, vilket är möjligt enligt förordningen men i motsättning med bemyndigandet som för dessa åtaganden hade slutår 2021. Att utbetalningarna bedöms komma senare beror på att färdigställandet av energieffektiviseringsåtgärderna är försenade, vilket även försenar energibonusen som kan utbetalas upp till två år efter färdigställande.

Anslagspost 4 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus RRF

Anslagsöversikt

Tabell 32. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	265 000	100 000			
Anslagssparande från föregående år	200 160	355 780			
Indragning	-200 160	-355 780			
Tillgängligt anslag	265 000	100 000			
Utgift	265 000	100 000			
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 100 miljoner kronor.

Medlen på anslagsposten ska användas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF). Anslagsposten får användas för stöd i enlighet med förordningen om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus där ansökningar om stöd har beviljats före den 31 december 2022. Utgifter enligt denna förordning ska redovisas mot anslagspost 4 upp till den tilldelade nivån och därefter mot anslagspost 5. Högst 4,5 miljoner kronor av anslagsposterna 1, 4 och 5 får användas för Boverkets kostnader för att administrera detta stöd och stöd enligt förordningen om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden.

Förslag

Boverket har ingen information om hur anslaget fördelas mellan anslagsposterna 1, 4 och 5 under kommande år. Därtill fick Boverket enligt regleringsbrevet år 2022, fördela framtida åtaganden för respektive anslag mellan anslagsposterna inom den totala bemyndiganderamen. Anslagsöversikt för kommande år, förslag och bemyndigande redovisas därmed i sin helhet under anslagspost 5.

Anslagspost 5 Energieffektivisering av flerbostadshus

Anslagsöversikt

Tabell 33. Anslagsöversikt

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	1 177 000	220 767			
Anslagssparande från föregående år	0	355 780			
Indragning	0	-355 780			
Tillgängligt anslag	1 177 000	220 767			
Utgift	821 220	220 767	803 435	25 649	
Utestående åtagande vid årets slut	1 143 851	825 085			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 220,7 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för stöd i enlighet med förordningen om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus där beslut om stöd är fattat före den 31 december 2022. Högst 4,5 miljoner kronor av anslagsposterna 1, 4 och 5 får användas för Boverkets kostnader för att administrera detta stöd och stöd enligt förordningen om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden. Kostnaderna ska fördelas mellan anslagsposterna baserat på nedlagd tid och övriga kostnader för respektive stöd.

Förslag

- Boverket föreslår att anslagsposten tilldelas 804 miljoner kronor under år 2023 och 26 miljoner kronor år 2024.
- Boverket föreslår att 4,5 miljoner kronor av anslaget får användas till administrativa kostnader.

Bemyndigande

Tabell 34. Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2022 Ut-fall	2023 Prognos	2024 Be-räkn.	2025 Be-räkn.	2026 Be-räkn.	2027 - Be-räkn.
Ingående åtaganden	62 997	1 143 852	825 085			
+ Nya åtaganden	1 108 570	0	0			
- Infriade åtaganden	-27 715	-318 767	-801 435	-23 650		
Varav infriade åtaganden av utestående åtaganden 2023			-801 435	-23 650		
Utestående åtaganden vid årets slut	1 143 852	825 085	23 650			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam*	1 815 000					

*Avser både anslagspost 4 och anslagspost 5.

Bakgrund och anslagsberäkning

Riksdagen beslutade den 1 december 2021 att avveckla stödet till energi-effektivisering i flerbostadshus efter årsskiftet 2021/22. Beslutet innebar att en ansökan om stöd skulle ha kommit in till länsstyrelsen senast den 31 december 2021.

Regeringen fullföljer nu avvecklingen och föreslog i budgetpropositionen för 2023 att medel tillförs för att kunna betala ut stöd till alla som beviljats stöd före den 31 december 2022.

1:8 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande

Anslagspost 2 Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande RRF

Anslagsöversikt

Tabell 35. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	1 100 000	1 900 000			
Anslagssparande från föregående år	0	0			
Indragning					
Tillgängligt anslag	1 100 000	1 900 000			
Utgift	1 100 000	1 900 000			
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 1 900 miljoner kronor.

Medlen på anslagsposten ska användas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 RRF. Anslagsposten får användas för statligt stöd enligt förordningen (2016:881) om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande där ansökningar om stöd har beviljats före den 31 december 2022. Medlen på anslagsposten får inte användas för bostäder som omfattas av förordningen (2022:1056) om undantag från vissa bestämmelser om uthyrning i investeringsstödsförordningarna. Utgifter enligt denna förordning ska redovisas mot anslagspost 2 upp till den tilldelade nivån och därefter mot anslagspost 3. Högst 7,5 miljoner kronor av anslagsposterna 2 och 3 får användas för Boverkets kostnader för att administrera stöden.

Förslag

Boverket har ingen information om hur anslaget fördelas mellan anslagsposterna 2 och 3 under kommande år. Därtill fick Boverket enligt regleringsbrevet år 2022, fördela framtida åtaganden för respektive anslag mellan anslagsposterna inom den totala bemyndiganderamen. Anslagsöversikt för kommande år, förslag och bemyndigande redovisas därmed i sin helhet under anslagspost 3.

Anslagspost 3 Investeringsstöd för anordnade av hyresbostäder och bostäder för studerande

Anslagsöversikt

Tabell 36. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	6 039 000	2 395 000	3 710 000	1 370 000	
Anslagssparande från föregående år	86 223	1 916 632			
Indragning	-86 223	-1 916 632			
Tillgängligt anslag	6 039 000	2 395 000	3 710 000	1 370 000	
Utgift	4 122 368	2 395 000	3 458 576	1 215 798	290 820
Utestående åtagande vid årets slut	9 230 195	4 942 695			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2022 tilldelas anslagsposten 2 395 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för statligt stöd enligt förordningen (2016:880) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla hyresbostäder och bostäder för studerande och förordningen om statligt investeringsstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande där beslut om stöd är fattat före den 31 december 2022. Högst 7,5 miljoner kronor av anslagsposterna 2 och 3 får användas för Boverkets kostnader för att administrera stöden. Kostnaderna ska fördelas mellan anslagsposterna i förhållande till medelsförbrukningen på respektive anslagspost.

Förslag

- Boverket föreslår årliga anslag under perioden 2024–2025 i enlighet med förslaget i budgetpropositionen för 2023, prop. 2022/23:1.
- Boverket föreslår att 7,5 miljoner kronor av anslaget får användas till administrativa kostnader.

Bemyndigande för anslagsposterna 2 och 3

Tabell 37. Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.	2026 Beräkn.
Ingående åtaganden	9 125 535	9 230 195	4 942 695		
+ Nya åtaganden	4 336 362	0			
- Infriade åtaganden	-4 231 702	-4 287 500	-3 451 076	-1 208 299	-283 320
Varav infriade åtaganden av utestående åtaganden 2023			-3 451 076	-1 208 299	-283 320
Utestående åtaganden vid årets slut	9 230 195	4 942 695	1 491 619		
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	9 300 000 *				

Avser både anslagspost 2 och anslagspost 5

Bakgrund och anslagsberäkning

Riksdagen beslutade den 1 december 2021 att avveckla investeringsstödet för hyresbostäder och bostäder för studerande efter årsskiftet 2021/22.

Beslutet innebar att en ansökan om stöd skulle ha kommit in till länsstyrelsen senast den 31 december 2021.

Regeringen fullföljer nu avvecklingen och föreslog i budgetpropositionen för år 2023 att medel tillförs för att kunna betala ut stöd till alla som beviljats stöd före den 31 december 2022.

Kreditgarantier

Avgiftsöversikt

Tabell 38. Kreditgarantier för nybyggnad och ändring av bostäder mm

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
IB utfärdade garantier	4 376 407	5 553 094	3 928 000	3 886 000	3 858 000
Årets förändring av garantier	1 176 687	-1 625 094	-42 000	-28 000	748 000
UB utfärdade garantier	5 553 094	3 928 000	3 886 000	3 858 000	4 606 000
Bundna garantiutfästelser	343 200	0	0	0	0
Summa (utfärdade + bundna)	5 896 294	3 928 000	3 886 000	3 858 000	4 606 000
Beslutad/föreslagen garantiram	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000

Tabell 39. Verksamhet där avgiftsintäkter disponeras för administration, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Avgifter administration	4 429	2 896	2 873	2 862	3 465
Ränteintäkter	276	925	925	925	740
Administrativa kostnader	4 099	4 465	4 765	4 500	4 500
Årets kapitalförändring	605	-644	-967	-713	-295
Ackumulerat överskott	37 807	37 163	36 196	35 483	35 188

Tabell 40. Verksamhet där avgiftsintäkter ej disponeras, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Avgifter marknadspåslag	1 056	747	739	734	876

Villkor enligt regleringsbrev

Boverket får under 2023 ställa ut kreditgarantier enligt förordningen (2020:255) om statlig kreditgaranti för lån för bostadsbyggande som, inklusive tidigare utfärdade garantier enligt förordningen (2007:624) om statliga ersättningsgarantier för bostäder och förordningen (2002:664) om statligt stöd för vissa kommunala åtaganden för boendet, uppgår till ett belopp om högst 8 000 miljoner kronor.

Förslag

- Boverket föreslår att myndigheten avseende kreditgarantier för lån för bostadsbyggande får ställa ut garantier intill ett belopp på högst 8 000 miljoner kronor inklusive tidigare gjorda åtaganden.
- Boverket föreslår att 25 a § avgiftsförordningen (1992:191) inte ska tillämpas inom verksamheten med kreditgarantier.

Bakgrund

I kreditgarantier ingår följande garantiformer:

- Garantier för nybyggnad av bostäder och anordnande av bostäder i

- byggnad som inte tidigare har använts till bostäder.
- Äldre garantier för avlösen av kommunal borgen för lån till bostadsrättsföreningar.

Boverkets kreditgarantier redovisas och finansieras utanför statsbudgeten. Verksamheten finansieras med avgifter vars storlek bestäms av Boverket och som ska täcka Boverkets administrationskostnader och statens förväntade förlust. För att säkerställa att avgiften är marknadsmässig innehåller den även ett marknadsmässigt påslag.

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen

Anslagspost 1 Stöd för gröna och trygga samhällen

Anslagsöversikt⁵

Tabell 41. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	200 000	0			
Anslagssparande från föregående år	1 334	43 103			
Indragning	-1 334	-43 103			
Tillgängligt anslag	200 000	0			
Utgift	156 897	0			
Utestående åtagande vid årets slut	0				

⁵ Förordningen (2020:1202) om stöd för gröna och trygga samhällen

Utgiftsområde 21 Energi

1:2 Insatser för energieffektivisering

Anslagspost 3 Investeringsbidrag för energieffektivisering

Tabell 42. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag		304 000	325 000		
Anslagssparande från föregående år					
Indragning					
Tillgängligt anslag		304 000	325 000		
Utgift					
Utestående åtagande vid årets slut					

Tabell 43. Redovisning mot bemyndigande, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräkn.	2025 Beräkn.	2026 Beräkn.	2027 Beräkn.
Ingående åtaganden						
+ Nya åtaganden						
- Infriade åtaganden						
Varav infriade åtaganden av utestående åtaganden						
Utestående åtaganden vid årets slut						
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	600 000					

Anslagspost 4 Byggnaders energiprestanda

Anslagsöversikt

Tabell 44. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Anslagssparande från föregående år	0	0			
Indragning	0	0			
Tillgängligt anslag	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Utgift	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Utestående åtagande vid årets slut	0	0			

Villkor enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrev 2023 tilldelas anslagsposten 13 miljoner kronor.

Anslagsposten får användas för genomförandearbete och uppföljning avseende Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG

Förslag

- Boverket föreslår att anslagsposten tilldelas sammantaget 25 miljoner kronor årligen för perioden 2024–2026.
- Boverket föreslår att anslagskrediten sätts till 0,9 miljoner kronor.

Bakgrund och anslagsberäkning

Byggnaders energiprestanda och anpassning till Fit for 55ⁱⁱ

Inom EU förhandlas, under svenskt ordförandeskap första halvåret 2023, Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda. Dessa ändringar kommer av EU kommissionens initiativ Fit for 55 och RepowerEU. Förslagen på ändringar är mycket omfattande och kommer att kräva kompetensbreddning och hög arbetsinsats av Boverket. Tidsangivelserna ur Europarådets allmänna inriktning kommer att kräva intensivt utredningsarbete och snabba genomförandeprocesser.

För att kunna estimerat kommande kostnader har Boverket i detta budgetunderlag antagit att reviderat EPBD (Energy performance in buildings directive) beslutas under tidig höst 2023. Införandetiden är normalt 18 månader vilket innebär att ändringar behöver vara införda i svenskt regelverk senast under vintern 2024/25. Boverket bedömer att ändringen av direktivet innebär stor påverkan och behov av ändringar i svenska plan- och byggregler, energideklarationssystem och andra aktiviteter som berör byggnaders energiprestanda, lokal energiproduktion och energieffektivisering av befintlig bebyggelse.

Nedan följer en kortfattad beskrivning om vilka konsekvenser revideringarna får för Boverkets organisation.

Beräkning av energiprestanda – Översyn av viktningsfaktorerna

I förslaget på revidering av EPBD har ordet viktningsfaktorer omväxlande funnits med och varit borttaget. Beräkning av primärenergifaktorer i stället för viktningsfaktorer kan behöva göras av medlemsstaten. Direktivförslaget innehåller även krav på hur primärenergifaktorer rapporteras. Även förnybar och icke-förnybar del av faktorerna ska rapporteras.

Boverket måste utreda metod för beräkning av primärenergifaktorer enligt det reviderade direktivet. Det behöver även övervägas hur

hanteringen och bedömningen av energi som produceras i närområdet (men inte i byggnaden eller på dess fastighet) ska hanteras vid fastställande av byggnadens energiprestanda. Ändringar i både PBL och plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, är sannolika.

Nollutsläppsbyggnader

Ett nytt begrepp, nollutsläppsbyggnader (Zero emission building, ZEB), införs och definieras i direktivet. I princip ska alla byggnader i framtiden vara ZEB för att klimatmålen ska uppfyllas. Redan 2027 ska alla nya offentliga byggnader vara ZEB. Alla nya byggnader ska vara ZEB år 2030 och reglerna gäller vid färdigställande vilket innebär att begreppet måste vara infört i svenska regler mycket snabbt och senast vid införandeperiodens slut omkring årsskiftet 2024/25.

Minimikrav på energiprestanda för befintliga byggnader – MEPS

Ett tydligt fokus läggs på befintliga byggnader i direktivförslaget. Det kommer ett krav på att vissa befintliga byggnader ska energieffektiviseras till åtminstone en lägsta accepterad energiklass eller gräns för energiprestanda (Minimum Energy Performance Standard, MEPS) under perioden 2030–2034. Kraven förväntas skärpas än mer efter denna tidpunkt i riktning mot 2050-målen.

Kravnivån för nya byggnader ska fastställas utifrån kostnadsoptimala nivåer enligt EU standardiserad beräkningsmall. Beräkningar ska preliminärt redovisas av Regeringskansliet till EU-kommissionen den 30 juni 2023 enligt gällande direktiv. Beräkningarna är omfattande och komplexa och externa resurser krävs.

För att uppfylla kraven i direktivet måste minimikraven vara på plats i juli 2024. Det kräver utöver denna implementering också omfattande informationsinsatser.

Omarbetning av energideklarationssystemet

Energideklarationssystemet utökas med fler delar som till exempel Byggnaders renoveringspass, en GWP-indikator (Global Warming Potential som baseras på LCA-beräkningar) och ökade krav på information i energideklarationen. Krav på tillsyn utökas då systemet kommer att bli mer styrande med minimikrav på de sämsta byggnaderna (se ovan). Det kräver troligen förändringar i svenska regler och även omfattande ändringar av register och datahantering. En översyn och modernisering av it-systemen som används för att bedriva arbetet med energideklarationer kommer att behöva genomföras. Ytterligare satsningar kring digitalisering och informationssäkerhet för att utveckla mer effektiva och rättssäkra it-system ser Boverket ett behov av då nuvarande system är snart 15 år. Utredning behöver också göras avseende behov av utveckling av digitala tjänster för energideklarationsregistret för att intressenter och byggnadsägare enklare och effektivare ska kunna ta del av uppgifter i registret.

Revideringen kommer att innebära ändring av PBF, förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader, Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader och eventuellt även lagen om energideklaration för byggnader och i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert.

Energideklarationer upprättade efter den 31 december 2026 ska överensstämma med den mall som anges i direktivet. Om medlemsstaten har justerat energiklasserna mellan den 1 januari 2019 och direktivets ikraftträdande preliminärt hösten 2023 får medlemsstaten vänta med ändringar. Här finns en stor osäkerhet när arbetet behöver utföras.

Ny energiklassning av byggnader

Energideklarationssystemet ska göras om och utgå från en ny EU-harmoniserad energiklassning av byggnader. Klassningen bygger på ett intervall som utgår från definitionen av nollutsläppsbyggnader och de sämsta byggnaderna. Det kommer att innebära att mer information krävs i energideklarationerna. Arbetet är nära kopplat till förändringar i fastställande av energiprestanda.

Energiklassning enligt nya regler i EPBD ska vara implementerat senast den 31 december 2025.

Nationell handlingsplan för renovering av byggnader

En nationell handlingsplan i stället för det tidigare begreppet strategi ska tas fram för en omvandling av byggnadsbeståndet till nollutsläppsbyggnader till år 2050. Handlingsplanen ska vara mer omfattande och ha mer detaljerade krav än i renoveringsstrategierna.

Den första handlingsplanen ska sändas till EU-kommissionen senast den 30 juni 2024. Därefter ska den nationella renoveringsplanen uppdateras vart femte år.

Byggnadsrenoveringspass

Nytt krav om Byggnadsrenoveringspass ska införas men kommer att vara frivilligt att använda. Medlemsstaterna ska införa ett system för renoveringspass senast den 31 dec 2025. Stegvis renovering ska fastställas av certifierad expert med målet att omvandla byggnaden till en nollutsläppsbyggnad senast 2050.

Övrigt

Kraven skärps på laddinfrastruktur i föreslaget direktiv. Utredning kommer att krävas samt ändringar i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR, och eventuellt PBL och PBF.

En rad mindre ändringar görs i direktivförslaget för inspektioner, byggnaders smarthet och krav på installationssystemet. Ändringar gällande

inspektioner kommer behöva genomföras i lagen om energideklaration för byggnader, förordningen om energideklaration för byggnader och Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om energideklaration för byggnader. Regeln i PBF om byggnaders installationssystem som ännu inte trätt i kraft kommer sannolikt behöva ändras till följd av direktivet. Hur byggnaders smarthet ska hanteras är inte klart ännu.

Tabell 45. Åskande medel avseende Byggnaders energiprestanda och anpassning till Fit for 55, tkr

Aktivitet	2024	2025	2026
Byggnaders energiprestanda och anpassning till Fit for 55	12 000	12 000	12 000

Tillsyn och förvaltning energideklarationer

Boverkets utövande av tillsyn av energideklarationer och tillhörande förvaltning av energideklarationer kräver i dag en stor del av det anslag om 13 miljoner kronor som tilldelas Boverket. Boverket bedömer att nuvarande nivå på tillsyn behöver upprätthållas och it-systemen och digitala tjänster för förvaltningen av energideklarationer vidareutvecklas och moderniseras.

Av de byggnader som omfattas av Boverkets tillsyn så finns det fortfarande ett stort antal byggnader som inte är energideklarerade vid ett tillfälle sedan lagen om energideklaration trädde i kraft i oktober 2006. Vissa byggnadsägare behöver därför förnya sina energideklarationer, då en energideklaration endast är giltig i tio år. Boverkets uppskattning är att en betydande andel byggnader inte omdeklarerar på frivillig basis. Det innebär att det för varje år tillkommer byggnader som kräver förnyad energideklaration. Genom att bibehålla nivån på tillsynen av energideklarationer kan antalet byggnader som saknar energideklaration minskas.

It-systemen för tillsyn och förvaltningen av energideklarationer behöver vidareutvecklas och moderniseras för att Boverket ska kunna upprätthålla och även kunna effektivisera arbetet med energideklarationer. Boverket ser att intresset och behovet att ta del av uppgifter ur energideklarationsregistret ständigt ökar. Behov finns därför att utreda och utveckla flera digitala tjänster för energideklarationsregistret för att olika aktörer enklare och effektivare ska kunna ta del av uppgifter i registret. Energideklarationsregistret behöver också utvecklas och effektiviseras. Flera delar är uppbyggda med äldre teknik som behöver moderniseras och förnyas.

Konsekvenser

Boverket klarar inte av att möta arbetet med det nya direktivet med nya krav samtidigt som det gamla direktivet med tillsyn av energideklarationer måste upprätthållas. Anslagsposten har med undantag för något år legat på samma nivå med 13 miljoner årligen sedan 2011.

Arbetet med byggnadsbeståndets energieffektivisering går inte tillräckligt snabbt samtidigt som behovet av mer el till samhällets elektrifiering är fortsatt hög. Införandet av de nya direktiven har en betydande roll i målsättningen att effektivare och snabbare nå effekter av minskad energianvändning för byggnader och därmed bidra till att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen samt öka takten på energirenoveringar.

Eftersom det är omfattande förändringar som kommer att krävas i såväl regelverk, organisation som system behöver Boverket få en permanent ökning av anslaget från 13 mnkr till 25 mnkr årligen, för att ha möjlighet att omhänderta de nya kraven och bibehålla nivån på tillsynen.

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Anslagspost 8 Landsbygdsstöd - Krisstöd till Boverket

Tabell 46. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Pro- gnos	2024 Beräk- nat	2025 Beräk- nat	2026 Beräk- nat
Tilldelat anslag	1 610 013	0			
Anslagssparande från före- gående år	0				
Indragning	0				
Tillgängligt anslag	1 610 013	0			
Utgift	1 587 764				
Utestående åtagande vid årets slut					

Utgiftsområde 24 Näringsliv

1:23 Stöd till enskilda näringsidkare (2021)

Anslagspost 1 Stöd till enskilda näringsidkare (2021)

Tabell 47. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	0	0			
Anslagssparande från föregående år	150 000	150 000			
Indragning					
Tillgängligt anslag	150 000	150 000			
Utgift	0	0			
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Anslagsposten får användas för Boverkets utbetalningar av stöd till enskilda näringsidkare i enlighet med förordningen (2020:893) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för mars–juli 2020 och förordningen (2021:143) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för augusti 2020 – september 2021.

Anslagsbehållning som Boverket får disponera 2023 är 150 miljoner kronor.

1:25 Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare

Tabell 48. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	0	0			
Anslagssparande från föregående år	520 000	244 026			
Indragning					
Tillgängligt anslag	520 000	244 026			
Utgift	275 973	1 000			
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Anslagsposten får användas för Boverkets utbetalningar av omsättningsstöd till enskilda näringsidkare i enlighet med förordningen (2021:143) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare.

Anslagsbehållning som Boverket får disponera 2023 är 244 miljoner kronor.

1:26 Stöd till handelsbolag (2021)

Anslagspost 1 Stöd till handelsbolag (2021)

Tabell 49. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	0	0			
Anslagssparande från föregående år	20 000	20 000			
Indragning					
Tillgängligt anslag	20 000	20 000			
Utgift	0	0			
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Anslagsposten får användas för Boverkets utbetalningar av stöd till handelsbolag i enlighet med förordningen (2021:208) om omsättningsstöd till handelsbolag för mars 2020 – september 2021.

Anslagsbehållning som Boverket får disponera 2023 är 20 miljoner kronor.

1:26 Omsättningsstöd till handelsbolag

Anslagspost 1 Omsättningsstöd till handelsbolag

Tabell 50. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	0	0			
Anslagssparande från föregående år	80 000	38 921			
Indragning					
Tillgängligt anslag	80 000	38 921			
Utgift	41 079	1 000			
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Anslagsposten får användas för Boverkets utbetalningar av omsättningsstöd till handelsbolag i enlighet med förordningen (2021:208) om omsättningsstöd till handelsbolag.

Anslagsbehållning som Boverket får disponera 2023 är 39 miljoner kronor.

1:27 Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag (2021)**Anslagspost 3 Hyresstöd företag - del till Boverket (2021)**

Tabell 51. Anslagsöversikt, tkr

	2022 Utfall	2023 Prognos	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Tilldelat anslag	0	0			
Anslagssparande från föregående år	26 000	18 835			
Indragning		-14 835			
Tillgängligt anslag	26 000	4 000			
Utgift	7 165	4 000			
Utestående åtagande vid årets slut					

Villkor enligt regleringsbrev

Anslagsposten får användas för tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2020:237) om statligt stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran och i förordningen (2021:273) om statligt stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran under 2021.

Anslagsbehållning som Boverket får disponera 2023 är 4 miljoner kronor

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se